СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 13. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го СІЧНЯ 1949. — No. 13. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 18, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

400 ПОЛІЦАЇВ НА СТОРОЖІ СУДУ ПІДЧАС ПРОЦЕСУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

Ню Йорк, 17 січня. — Ще заки федеральний суд почав перші зарядження для процесу проти 12 провідних комуністів, нюйорська поліція змобілізувала силу з 400 людей, щоб берегти судового будинку при Фолі Сквер проти сподіваного нападу на суд демонстрантів, яких підготовляють комуністичні організації. Між сторожами прилюдної безпеки є звичайні поліцаї, є детективи, є інші знавці поліційного діла і висока команда — всі готові на відсіч на випадок, коли б большевики виконали свої наміри перешкодити судовій розправі.

Міжтим головна комуністична квартира поробила свою підготову до оборони. В першу чергу большевики були рішені недопустити до процесу, зажадавши вже третього з черги відложення розправи під різними замітами. Суд не згодився на те і відкинув домагання в останню суботу перед речинцем розправи, визначеним на понеділок 17 січня. Крім того оборона предявила лікарське свідоцтво, яке виявило, що 67-літній предсідник Комуністичної партії, Вилйем З. Фостер, хворий на серце і не може брати участи в процесі. Оборона вийшла на цій підставі з домаганням, щоб відложити цілу розправу, доки Фостер не подужає. Прокуратор заявив, що Фостера можна буде переслухувати в його мешканні, коли зайде потреба й його зізнання будуть відчитувати в суді, а процес може бути ведений проти 11 комуністів. Тоді Оборона заявила, що буде атакувати цілу систему судівництва, коли прийде до вибору судейської лави, яка має видати рішення, чи обвинувачені є справді винні закидуваного їм злочину, а саме спроби насильного скинення американського уряду. Коли б їм це доказано, їх жде кара тюрми до 10 літ.

ЗА ГОСТРІШІ ЗАКОНИ ПРОТИ ШПИГУНІВ.

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Том С. Кларк залистовно від конгресових провідників, щоб вони перевели нові закони в справі шпигунства, бо теперішні не є вистачальні. Недомагання теперішнього законодавства зясував він у сьоми точках і подав способи, як їх усунути. Між іншими домаганнями находиться проєкт, щоб розвідча служба мала право підслухувати телефонічні розмови заподозрених у шпигунстві людей. Він домагається теж підвищення кари за шпигунство.

ДОМАГАЮТЬСЯ 40 БІЛЬЙОНІВ НА БОНУС ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ.

Вашингтон. — Члени організації Американських Ветеранів Другої Світової Війни (АМВЕТС) обмірковують плян виплати бонусу для себе до висоти $4,500 річно, як це виявив командант Гаролд А. Кітс. Коли б ця справа була переведена в конгресі, треба було б призначити на ню $40,000,000,000. Інші знавці обчисляють, що загальний кошт виплати такого бонусу дійде до 67 більйонів. Бонус мав би бути виплачений в федеральних бондах, які давали б доходу по 4% річно, а мали б бути виплачені вповні в 1955 році.

СПОДІЮТЬСЯ ВЕЛИКОГО НАТОВПУ ПРИ ІНАВГУРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА.

Вашингтон. — На інавгурацію президента Трумана, яка має відбутися в четвер 20 січня пороблено велетенські приготування. Сподіються, що до Вашингтону приде на той час повний мільйон людей. Деякі міста, між ними Ню Йорк, висилають живі картини. Нюйорська поліція висилає 12 спеціялістів поліції для слідження кишенькових злодіїв. Похід буде вести самий президент, який після того переведе теж перегляд машеруючих вояків. Крім того відбудеться інавгураційний баль, на який запрошено понад 5,000 найвизначніших осіб. Сусіди Трумана зі стейту Мизурі постаралися за спеціяльний примірник Біблії, на яку Труман буде складати присягу. Є це копія першого видання Біблії Ґутенберґа. Зладження копії коштує $5,000. У поході після присяги буде їхати віз, до якого буде заприсяжена пара мулів, подібних до тих мулів, [illegible] Труман, коли ще займався фармерством у Мизурі. Мул-осел, як звісно, є емблемом Демократичної партії, яку репрезентує її вибранець, президент Труман.

ПЛЯНИ А.Ф.П. В СПРАВІ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Вашингтон. — Американська Федерація Праці вийшла з точною пропозицією в справі підвишки добродійств з фонду суспільного забезпечення. В першу чергу вона годиться на доплату до Фонду Забезпечення по 4% з платні робітників і з доплат підприємців, хоч на початок вистачить по 2¾%, доки не буде введене суспільне забезпечення здоровя. Обезпечення повинно бути обовязуючим аж до висоти річної платні $4,800, замісць дотеперішньої платні $3,000. На підставі нового пляну мало б бути забезпечених 25,000,000 нових осіб, між ними: самостійні бізнесмени, які працюють у своїм власнім підприємстві; фармерські й домашні робітники; урядові службовники й бюрові працівники. Дотеперішні виплати з Фонду Суспільного Забезпечення мали б бути подвоєні. Конгресові провідники є того переконання, що зміни в пляні суспільного забезпечення будуть поступати дуже повільно. Вони почнуться щойно в 1951 році.

РОЗБУДОВИ МЕДИЧНИХ ЦЕНТРІВ

Медичний Центр при Ню Йорк Юниверситі в дільниці Мангеттен має коштувати $32,744,000 і його будову почнуть з весною 1949 р. Початкові кошти були передбачені на $15,576.000. Стейт Ню Йорк мав би доплатити до цієї розбудови 12 мільйонів. — У Шікаго підготовляють побудову Медичного Центру на Вест Сайд коштом $50,000,000. Там мають бути побудовані шпиталі, досліді школи й мешкання для лікарів.

Америка стримує висилку харчів до Китаю

Вашингтон, 16. січня. — Злучені Держави стримали висилку пшениці й муки до Китаю на підставі Пляну Маршала з огляду на постійний похід китайської комуністичної армії. Адміністратор Економічної Кооперації Пол Гофман подав у цій справі такі вісті: В суботу перейшло місто Тієнтсін в руки комуністів, а тепер вони маширують на Пайпинг; в північній частині магазини переповнені припасами і нових нема де примістити; деякі кораблі, які находяться в дорозі, не будуть в спроможності вивантажити свої припаси, які були призначені для Тієнтсіну й Пайпингу.

ЧЕСЬКИЙ ВТІКАЧ ТВЕРДИТЬ, ЩО ЧЕХІЯ Є КОЛОНІЄЮ МОСКВИ

Вашингтон. — Генеральний секретар чехословацького міністерства закордонних справ, Арност Гайдріх, який впродовж 14 літ був дорадником небіжчика президента д-ра Едварда Бенеша, втік з Праги перед двома тижнями і приїхав до Вашингтону. Тут він передав департаментові стейту важливі вісті про положення в Чехії, а крім того розмовляв з деякими кореспондентами. Дещо з його інформацій вже оприлюднено. Гайдріх заявляє, що Чехословаччина є тепер під повним володінням Москви і є буквально колонією Советів. Теперішній президент, Клемент Готвалд, „є добрим чехом", одначе не він править країною, а комуністична партія, на чолі якої стоїть чех Рудольф Сланскі, а диктує німець Бедріх Ґеміндер. Москва використовує Чехію як колонію на розбудову російських земель, щоб їх зробити готовими до війни з Заходом.

ВИСТУП СТЕЦУРИ В КОНЦЕРТІ КОЛЯДОК

Бруклин, Н. Й. — Кульмінаційною точкою концерту колядок, уладженого в Українським Національним Домі в неділю 16 січня місцевим церковним хором під управою Евстахія Улицького, була безперечно коляда „Не плач Рахиле", аранжована Купчинським на лад релігійних ораторій. Її виконав захоплюючо недавно прибувший з Европи соліст-баритон Осип Стецура в супроводі цілого хору. Після попереднього вияснення слів цеї старинної коляди д-ром Романом Осінчком, приявні на салі виявили повне відчуття коляди, яка нагадує теперішнє положення українських земель. У першій частині концерту хор відспівав 9 коляд композиції Матюка й Стеценка, в другій частині відспівав Стецура сольові композиції Барвінського й Стеценка в супроводі фортепіяну (пані Лідія Осінчук), а в третій частині відспівав хор 5 щедрівок. Солісткою в них була Анна Дикий. Промову в першій частині виголосив д-р Осінчук, який потім пояснював ще значення кожної коляди. Саля була переповнена, місцевими й сусідніми людьми.

ПЕРЕМОЖЕ МОСКВА.

Берлін, 17. січня. — Таке заявив Вольтер Ульбрехт, німецька труба Москви, в часі берлінської демонстрації на гробах відомих комуністів, Карла Лібкнехта і Рози Люксембург.

„КАПРІКОРН АФРІКА".

Полуднева Родезія, 17. січня. — Відбуваються в Вікторія Фолс конференції, які матимуть далекосягне значення для Африки та Британії. Твориться федерація з британських домінів в Африці, що буде складатись з самих бритійців з Південної й Східної Африки. Її назва „Капрікорн Афріка". Покищо це щойно проєкт.

Губернатори Масечусетс та Мериленд привітають першу групу українських скитальників до Мериленд

Бостон, 17. січня. — Сьогодні, в годині 2-гій пополудні, причалить до місцевого порту пароплав „Марін Флешер", що на підставі нового іміграційного закону везе з Бремергафен дальший транспорт, понад 500 нових емігратів з-поміж европейських скитальників. Між ними є група 48 українців, з них 44 перша група фармерів, яка приїжджає до стейту Мериленд виключно старанням Злученого Українського Американського Допомогового Комітету на вистарані ним завірення про працю і мешкання від мерилендських фармерів. Вашингтонські та місцеві еміграційні власти та добровільні допомогові агенції приготовляють тому транспортові імпозантне офіціяльне прийняття. Пароплав зустріне в порті Оркестра Маринарки, а емігрантів привітають губернатор стейту Масачусетс Девер і губернатор Мериленду Лейн, як теж численні представники. З добровільних організацій допомагатимуть полагоджувати формальности Краєва Католицька Доброчинна Конференція, Гебрейське Товариство Допомоги Іміграції, Світова Церковна Служба, Обєднана Служба Для Нових Американців та Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, що цим разом вперше виступить як вповні незалежна і рівнорядна добровільна допомогова агенція та під власною фірмою. Зл.УАДКомітет репрезентуватимуть на місці: його екзекутивний директор, д-р В. Галан, адв. М. Родик, що вкороткі має виїхати з доручення Комітету до Европи, а з Переселенчого Осередку в Ню Йорку п-ні Марія Демидчук та п-ні Катерина Пелешок. З місцевих громадян допомагатиме головний радний У.Н.Союзу М. Давискиба з дружиною та інші. На місці є теж співробітник „Свободи". Українці до Мериленд заїдуть окремим вагоном разом з губернатором і властями стейту до міста Балтимор, де з черги привітають їх як нових громадян стейту. Представник мерилендських фармерів, п. Перші, вітатиме їх уже в Бостоні. Цілій імпрезі привітання цього транспорту віддається багато місця в місцевій пресі, підкресляючи теж ролю Зл.ЗУД-Комітету.

ПРИМИРЯ МІЖ ВОЮЮЧИМИ В ПІВНІЧНІМ КИТАЮ

Нанкінг, 17. січня. — Генерал Фу, командант китайських військ, що борються по боці генералісимуса Чян Кай Шека, рішений заключити примиря з командою наступаючих комуністичних військ. Кажуть, що буде навіть заключений „сепаратний мир". Замітне, що генерал Фу є у комуністів на лісті „воєнних злочинців". Але заповідають з комуністичних джерел, що як Фу „поправиться", то йому готові бути прощені давні провини. Генерал Фу мав опинитись у такому положенні, що дальша боротьба безвихідна.

БЕНЕШ НАЗИВАВ УСІХ КОМУНІСТІВ БРЕХУНАМИ

Ню Йорк. — Д-р Едвард Таборські, колишній секретар чехословацького президента Бенеша, приїхав зі Швеції кораблем Ґріпсгольм. Він був послом в Швеції підчас захоплення влади большевиками в Празі й тому мав нагоду врятуватися перед ними. Він виявляє, що провідні чехи між ними й Бенеш, прийшли до висновку, що большевики постійно брешуть, а самий Бенеш твердив, що навіть Сталін обрехав його, коли підчас заключування договору з Чехією впевняв його, що не має ніяких лихих намірів щодо Чехії.

В ГРЕЦІЇ ДАЛІ ХАОС.

Атени, 17. січня. — Темістоклес Софуліс, 87-літній грецький премієр, зрезигнував і король прийняв цю резиґнацію, але це не помогло розвязати хронічну кабінетну кризу в Греції, бо провідники десять політичних партій не можуть погодитись щодо складу нового міністерського кабінету. Король загрозив партіям, що якщо вони не найдуть впродовж 24 годин розвязки і не погодяться, то він поступить на власну руку. Король підкреслив, що це є обовязком тих провідників дати країні сильну владу з тим, щоб в уряді були заступлені усі партії. Є намагання покликати на премієра 78-літнього Александра Діомедеса, відомого лібе- чені Держави домагаються міжпартійного кабінету.

АМЕРИКАНСЬКІ МАНЕВРИ В НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт, 17. січня. — Нині зачались зимові маневри Першої Дивізії, в яких бере участь 16,000 американських вояків. Завданням маневрів є призвичаїти молодих вояків, які не були у війні, до воєнних обставин у зимові порі. Теж будуть випробовувати нову зброю. На ці маневри не запрошено советських представників.

ЗАЧАТТЯ „МИРОВОЇ ОФЕНЗИВИ" КРЕМЛЯ

КОМУНІСТИЧНІ ПРОВІДНИКИ, ТОЛІЯТТІ ТА КАШЕН, ЗАЯВЛЯЮТЬ, ЩО СПІВПРАЦЯ МІЖ ЗАХОДОМ І РОСІЄЮ Є МОЖЛИВА.

Рим, 17 січня. — Італійський комуністичний лідер, Пальміро Толіятті, промовляючи цеї неділі в Міському Театрі в Волоні, заявив, що він переконаний, що є можлива „повна" співпраця між Сходом і Заходом. Далі казав він ще й те, що Росія не плянує ніякої „революційної війни", а соціялізм переможе в кожній країні Европи „мирним способом". Щобільше, Толіятті підкреслив, що італійські комуністи навіть готові засісти до стола зо своїми противниками й обговорювати різні соціяльні проблеми. На здивовання слухачів Толіятті говорив тим разом теж дуже лагідно, як ніколи передтим про „американських імперіялістів" та „воєнних підпалячів". Отся його промова набере ще більшого значення, коли мати на увазі, що цього самого дня говорив в Мілано прибувший з Парижа Марсел Кашен, ветеран французьких комуністів і довголітній посол до Французької Національної Асамблеї. У своїй промові Кашен повторив те, що говорив у минулу пятницю в французькім парляменті, де виказував на підставі Маркса, Леніна та Сталіна, що соціялізм та капіталізм можуть мирно жити і співпрацювати, та що Росія є найнайбільшим ворогом війни. Немає найменшого сумніву, що ця зміна комуністичної тактики є подиктована Москвою. Ця зміна не є на ділі ніякою зміною політики Кремля, а тільки зміною тактики. Так розуміють в Італії промови Кашена та Толіятті. Властивим диктатором для комуністів на Заході є Кашен, що дістає прикази прямо з Кремля і згідно з ними наказує „офензиви" чи „угоди". Тим разом як бачимо йде про „мирову офензиву", що мала б обезсилити „воєнні намагання Заходу проти Росії".

ГОДИТЬСЯ ДОПОМОГТИ АРАБСЬКИМ УТІКАЧАМ.

Тель Авів, 17 січня. — Моше Шерток, міністер закордонних справ Ізраїля, заявив, що Ізраїль дасть якусь відплату тим арабським утікачам, що вивтікали і залишили землю та хазяйство. Таким робом хочеться їм помогти загосподаритись на іншій землі. Водночас Шерток підкреслив, що Ізраїль не бере на себе ніякої відповідальности за події, що спричинили втечу арабів з Палестини, яка є під владою Ізраїля.

ВІДДАСТЬ „ШЛЮБНИЙ ПРЕЗЕНТ".

Атени, Греція, 17 січня. — „Естія", консервативний грецький часопис, заатакував уряд за те, що видав $2,000 на бранслету, як шлюбний президент для Юджина Клея, бувшого економічного дорадника Американської Місії Для Допомоги Греції, а відмовився дати ветеранам допомогу в сумі 15 мільйонів драхм, що виносить на американські гроші біля $1,500. Юджин Клей, що є братанком ген. Лусіюса Д. Клея, мілітарного губернатора в Німеччині, перебуває тепер у Вашингтоні. Як тільки довідався про це, дав до зрозуміння, що негайно віддасть браслету грецькій амбасаді в Вашингтоні.

„ФАШИСТІВСЬКА ПРОМОВА" КАЖУТЬ СОВЄТИ.

Москва, 17 січня. — Совєтська преса озлоблена на американського суддю А. Л. Вотсона, зі Скрентон, Пенсилвенія, за промову, яку він мав у цьому місті до американських громадян. У цій промові суддя порадив новим громадянам позбуватись якнайскорше — вживаючи в потребі навіть фізичної сили — таких, що їм кажуть, що американський лад не є добрий, а цей що є в Росії дає „щастя, свободу і вигоду". Совєтські газети передали новинку про цю промову п. н. „Фашистська промова американського судді".

В МОСКВІ МАЛО ПИШУТЬ ПРО КИТАЙ.

Москва, 17 січня. — Тому, що совєтські газети були від довгого часу переповнені вістями про події в Китаю, а зокрема про воєнні перемоги комуністичних армій, впадає в очі, що нараз вийшли газети прямо без одної вісті з Китаю, як зачались серіозні розмови про замирення.

ЩОБ УСІ ОДНАКОВО МАЛИ І ТЕРПІЛИ.

Франкфурт, Німеччина, 17 січня. — В західній Німеччині, що є під контролею демократій, задумують перевести в життя дуже замітний соціяльний проєкт: Хочуть брати від тих, що посідають і давати тим, що не мають. В німецькій мові це зветься „Лястенавсґлях", що означає „вирівнання тягарів". В засаді йдеться про те, щоб розложити на усіх нарівні тягарі, а тим самим облегшити життя тих, що найгірше відчувають наслідки війни з матеріяльного боку. До тих останніх зараховують воєнних втікачів, а теж і тих що потерпіли від політичних переслідувань.

ІНДОНЕЗЬКІ ПРОВІДНИКИ ПІД СТОРОЖЮ

Батавія, Ява, 17 січня. — Делегація Ради Безпеки Обєднаних Держав, що перебуває в Голяндській Індії, стверджує, що Могамед Ґатта, віцепрезидент Індонезької Республики, та пять інших високих урядовців не є на волі. Їх сторожать дуже пильно й держать у двох кімнатах в місті Мундок на Островах Банка. Це противиться заяві нідерляндського представника, що подав у звіті до Ради Безпеки, що ці урядовці живуть на волі.

В РУМУНІЇ НЕСПОКІЙНО ЧЕРЕЗ „САБОТАЖНИКІВ" І „ТЕРОРИСТІВ"

Букарешт, Румунія, 17 січня. — Комуністична преса розписується далі про перешкоди, які ставлять владі „саботажники", „терористи" та „зрадники", що хотіли б запродати країну чужинецьким мільйонерам для експлуатації. Тим вправдується, що важко іде з „демократизацією" країни, а теж і це, що знов впроваджено законом кару смерти.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Classified Advertising Department, 597 -7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЩЕ ГОСТРІШИХ СКРІНІНҐІВ

Шість американсько-жидівських організацій оголосили на сторінках часопису Ню Йорк Таймс (з 12 січня 1949) заяву, в якій домагаються від американської влади гострішої провірки „Ді Пі", що хочуть дістатись до Злучених Держав. При цьому, зовсім справедливо, звертається увагу теж і на законні вимоги, щоб не допускати до Злучених Держав елементів, які відносяться ворожо до цеї країни, її форми правління та її ідеалів. Згадані жидівські організації, як виглядає з їх письма, виходять зо заложення, що американська влада тепер добре дбає, щоб охоронити країну перед напливом комуністів, але не звертає такої самої уваги на тих, що співпрацювали з націстами.

Ми теж цеї думки, як і ці організації, що треба рятувати таких „Ді Пі", які не є заражені тоталітаризмами. Ми є за рятунок тих, що витерпіли від націстів і большевиків, а не тих, що з ними співпрацювали та ще допускались при цьому кримінальних злочинів. Ми теж проти допущення до Америки елементів, що не можуть навчитись демократичної поведінки в громадському та організаційному житті, навикнувши до диктатур та насилля, а такі елементи можуть найтися між усіми етнічними групами. Але на нашу думку це, що якась група більше витерпіла від націстів, не дає їй ніякого морального права ставити себе вище тої групи, що витерпіла те саме або подібне ще й від совєтської диктатури. А вигубили десятки мільйонів невинних людей як Гестапо, так і НКВД. Ми відкидали і відкидаємо надсилані нам „матеріяли" про те, як то „жиди співпрацювали з большевиками", але в подібний спосіб поступаємо теж з усякими Канами, Нусбавмами та їм подібними, що пишуть про різні національности як такі, що „співпрацювали з націстами". Глядячи на справу „Ді Пі" з чисто гуманного боку, не можемо ніяк зрозуміти, як можна ще нині домагатись у публичнім заклику ще гостріших скринінгів, коли дотеперішні скринінги були такі гострі, що доводили нещасних „Ді Пі" прямо до божевілля та самогубств. До того треба памятати, як багато було оправданих закидів, звернених проти урядового апарату УНРРА, в якому мало бути чимало прихильників большевиків, що намагались віддавати Совєтам кожну людину, а запідозрівали в симпатіях до націзму всіх тих, що не захотіли вертати до Совєтів. Мільйони таких примусових репатріянтів заплатили за цю поведінку вже своїм життям.

Жидівські організації, як виглядало б, хотіли б помогти більшому числу жидівських „Ді Пі" дістатись лекше до Америки. Це добре, але чому змагати до цього неґуманним способом і домагатись ще гостріших скринінгів над „Ді Пі", що не є жидами, бож тільки про таких мова, коли говорити одверто. Американська влада не потребує тут ніякої пригадки, бо вона ці скринінги ввесь час переводила і далі переводить так гостро, що люди прямо в розпуці. Обєктивно беручи, важко припустити, щоб до Америки могли діставатись ті, що справді співпрацювали з націстами і допускались злочинів над своїми людьми, жидами, чи ким іншим. Зате куди більша правдоподібність, що можуть дістатись сюди люди з ненавистю до Гітлера, але з симпатіями до совєтської диктатури, а тих вже й без цього багато в Америці. Тому, коли вже жидівські організації, дбаючи за добро Америки, видвигають ці речі в пресі, то чи не було б краще, коли б клали натиск на це, що є нині властивою небезпекою для Америки, або хоч ставили нарівні гітлєрівців і сталінців, з якого народу вони не походили б і якої віри не були б.

Злучені Держави і Китай

Деякі політичні знавці є тої думки, що ще можна стримати трагедію Китаю, якщо американський загал зрозуміє стратегічне й політично-економічне значення Азії. Коли так станеться, тоді можна буде теж поставити ясно потребу рішучої американської політики у відношенні до Китаю.

Азія, це велетенська частина світу як у просторі, так і в кількості населення. Її природні багатства не тільки не використані, але ще й належно не прослідженi. Хто опанує цей велетенський континент, той буде міг панувати над цілим глобом. Американцям треба теж мати на увазі вже здобуті позиції в Західному й Центральному Пацифіку. Правда, це відокремлені острови, одначе їх значення буде зменшене, якщо на тихоокеанських берегах Азії усадовляться комуністи, або яка інша ворожа сила.

Із зрозуміння такого становища легко перейти до зрозуміння цілей американської політики в Азії. Треба відбудувати в першу чергу політично-економічний добробут, а з цим і призвести до встановлення мілітарної могутности в Південно-Східній Азії. Треба створити рівновагу сил в подібний спосіб, як створено рівновагу в Европі при допомозі Пляну Маршала, що теж дав підставу до складення проєкту Атлантійського Оборонного Союзу. Подібний плян треба скласти для стримання — посереднього чи безпосреднього — опанування Росією Маляйського півострова, Індо-Китаю, Бурми, Індії, Індонезії (Нідерляндської Східної Індії) і Південного Китаю.

Хоч як важке це завдання, та воно не є неможливе. Комунізм уже перелетів гураганом від Манджурії до Кореї понад Північний Китай. Він викликав громадянські заколоти, подекуди громадянську війну або колоніяльні заворушення в Індонезії, Малаї Французькім Індо-Китаю і в Бурмі. Ми тепер находимося в Азії в дефензиві й ще в жаднім пункті комунізму не стримано, як це сталося до великої міри в Европі.

Азія це простора країна й тому теж і комуністам не буде легко утривалити свою владу. Досі їм удалося заволодіти північною частиною Кореї, Манджурією й Північним Китаєм тому, що вони мають підтримку Совєтів і їхньої армії. У самому Китаю не піде комуністам так легко, бо Китай це така проблема, яка переростає сили комунізму. Отже навіть і в такому положенні, в якому опинився Китай з кінцем минулого року, є ще можливе створення якогось заборола проти комунізму на північ від Гонг-Конг і Кантону.

Йде тільки про засоби до створення заборола для стримання комуністичного походу. Виринула думка, щоб довести до порозуміння між китайськими комуністами і націоналістами для відвернення походу Совєтів під заслоною китайського комунізму. Проти таких спроб іде безупинно осторога досвідчених людей, які стали на становищі, що ніяк не можна входити в порозуміння з тоталітарними режімами, як це з рештою вже виказалося на Гітлерові, а тепер на Сталінові. Вони твердять, що ліпше обмежитись навіть до Південного Китаю і звідти боронити позицій, ніж пуститися на непевне здобування цілого Китаю під непевним режімом якоїсь комуністично-націоналістичної коаліції.

Панує загальне переконання, що Совєти не підуть на дальше завоювання Европи холодною війною, бо їхня „моральна" сила в Европі вже заломана. На справжню, тобто стріляну війну, вони не відважуться. Отже, зовсім природно, вони тепер звернуть пильнішу увагу на Азію, де вони зможуть ще поширити свою холодну війну. Зогляду на таку правдоподібність треба Америці звернути свої зусилля до Азії. Треба дбати про приятелів, де тільки вдасться. В Азії та в сусідстві Азії, на островах, повно колоніяльних народів. Вони змагають до скинення ярма пануючих держав. Як свободолюбна нація Америки повинна підтримувати змагання колоніяльних народів до волі.

Тут одначе треба добре розрізняти, що є справжнє змагання до свободи, а що штучна — бунтарська політика комуністів, яка має на цілі не здобуття волі для колоніяльних людей, але заведення комуністичної неволі під заслоною свободолюбних закликів.

Азія має повно закритих ям, в які американці можуть впасти кожної хвилини. Тому там треба поступати незвичайно обережно, а при тім витривало. Коли не стримаємо походу комунізму, то, очевидно, втратиться і те, що зискано досі з таким трудом в Европі.

Лист до небіщика

Большевицькі „Українські Щоденні Вісті" помістили недовгий лист Михайла Рудницького, колишнього редактора львівського „Діла" і тепер професора Львівського Університету. Лист той адресований „На чужині заблудившому другу". Деякі з наших газет взяли той лист поважно і вже й відгукнулися на нього обуреними статтями. Зовсім непотрібно, бо Михайло Рудницький того листа, в такій формі, як він видрукуваний, не писав. Крім цього, цей лист висланий у порожнечу.

В чому суть? Отож той лист починається зверненням: „Павле, старий мій друже!" З дальшого тексту видко, що мова йдеться про д-ра Павла Лисяка, відомого українського журналіста й колишнього посла до Варшавського сойму від Українського Національного Демократичного Обєднання. Цей, власне, Павло й помер 8-го січня 1948 р. на еміграції в Німеччині, а тепер ось, з датою „Львів, листопад 1948", М. Рудницький пише до нього листа та, згадуючи спільно прожиті роки, намовляє його повернутися... додому.

Фактично, М. Рудницький має слушність. У совєтській державі найбезпечніше писати до і про небіщиків, виняток творить тільки Сталін, про якого писати кожен мусить уже тепер. Про те, як небезпечно писати про живих, була вже нагода багато разів переконатися. От хоч би згадати Панаїта Істраті і Андре Жіда. Підчас їхнього побуту в СССР багато письменників їх хвалило і присвятило їм свої твори, але коли ті дома оголосили правду про те, що бачили, посипалися репресії на прихильних критиків, які нічого не передбачили. Навіть членів уряду хвалити небезпечно, бо їх, як Бухаріна, Зіновєва або Радека, одного дня можуть поставити під стінку. Переконався про це дуже добре і Рильський, який 1936 р. у своїй збірці „Київ" умістив кілька поем про Постишева, тоді київського губернатора, а коли той попав у неласку, він мусів у всіх книгарнях і бібліотеках видерти картки з тими своїми одами і каятися. Отже, про живих і до живих писати крайнє небезпечно, і М. Рудницький, згадуючи багато імен, не згадує ніодного імени письменника живого. Він воліє хвалити навіть таких, як Степан Тудор, або Ол. Гаврилюк, про яких він сам перед війною писав, як про автентичних і нефальшованих графоманів. Тепер він їх хвалить, бо, на його щастя, встигла їх обох підчас війни вбити (випадково) бомба. Але одночасно — до будь-кого живого не дозволила б М. Рудницькому написати листа цензура. Бо, ануж, той живий — не то що не послухає запрошення повернутися „на родину", а й ще на пропозицію відповість загальновідомою малопристойною контрпропозицією?... А так — можна завжди зайвий раз одурити совєтського громадянина!

Микола Кокольський.

Чи я люблю Америку?

Питаються мене часто громадяни, що вже добре зжились з другою батьківщиною, чи і я люблю Америку. Хочу відповісти всім їм разом, щиро і нелукаво.

Так, я люблю її. Люблю її красу. Ті безмежні ширини і незмірні глибини правічних океанів, що ополікують своїми завжди рухливими, завжди мінливими хвилями її береги. Ті скалисті обриви у недавніх Аллахів, що виринули з глибин первісного океану на початку палеозою, тоді коли наша земля - мама переживала свою юну молодість. Ті навислі, камяні брили, що кожної хвилини можуть скотитися лявіною на шлях і роздушити дрібних, двоногих черв'ячків, з їх дитячими візками, що зарозумілі на свою міць, прорубали вузький прохід через схвильовані, гірські склони. Ті молоді кордилієри, що пнуться до неба і своїми гострими верхами хмари роздирають. Ті спокійні, поважні сосни, що на вітрах шумлять свою відвічну пісню буття. Ті дуби з їх осінною маскарадою колірів. Ті вічно зелені кущі, що вінком — барвінком стеляться по узбіччях, по ярках і рівчаках. Ті пнучі троянди, що гірляндами цвітів стелять шлях весні.

Люблю Америку за її розмах. То не старий скупиця, що при каганці лічить гроші і ховає їх за пазуху, а на вулиці виходить як жебрак. То не мужик, що за клапоть межі розбиває істиком голову свойому сусідові, а за дрібний лахман землі процесується до останньої нитки. Це не приземний черв'як, що поза своїм маленьким світиком дальше свойого носа не бачить. Ні! Гроші Америки мають велике завдання, безупинно рости, розмножуватися і служити людині. На вулиці в американця обличчя пана, навіть і тоді, як у нього кишеня порожня. Як клапоть землі для американця за вузький, то він бере розмах туди, де немає жадної межі і рветься вгору, прямує до сонця. Бо призначення людини не в тім, щоби поза приземним світиком нічого не бачити. Широкі і далекі обрії, небесні висоти і морські пучини, от де елемент людського духа.

І ще люблю Америку за її людяність. То не туполобий, зарозумілий півбог, що копає брутально ногами людину. То не чванькуватий, збанкротований шляхтич, що гарчить собакою на свого сусіда. То не обідраний босяк, що стягає останній лахман зі свого ближнього і виморює його до смерти голодом та важким ярмом. І то не їдка пявка, що висмоктує кров людини. Ні! Перш за все людина в Америці є людиною, яку нікому не вільно безкарно копати. Тут кожна людина має рівне право до життя, хочби нею був навіть найбідніший вигнанець, що щойно прибув зі своєї рідної землі.

Але найбільше люблю Америку за її свободолюбність. Так зложилася ціла її історія, що найважнішою складовою частиною її духа є воля. Америка то прибіжище гнобленої переслідуваної і цькованої собаками людини за її людські права. Всіх їх витає, як тільки доплинуть до берегів Америки. Тієї свободи Америка дуже заздрісно береже і боронить, знаючи, що вона є її найбільшою цінністю. Теж і мойого рідного по крові ближнього, вигнаного зі своєї землі, Америка пригортає і дає йому можність жити.

За те все я люблю її. Та був би я нещирий, якщо не згадав би ще одної любови, у якій я виріс і з якою прибув до Америки. Це глибока любов до цеї землі, з якої персть Божий сформував тіло моїх прадідів і моє власне і моєї дружини і моїх діточок. Дух тієї землі формував мою душу. І чую в ній колисковий спів моєї мами, хвилювання широких ланів жита-пшениці, блакить волошок і червінь маків, маєстат хвиль Дністра і Дніпра-Славутиці, рев пінистих, гірських потоків, пошум карпатських борів, сліпучі лискавки, грізний рокіт громів і смертний стогін зваленої ялиці. І ще чую чар весняних ночей під тихий шепіт верби кучерявої, під місячне сяйво тугою налите, під соловейкові трелі, під ніжний запах лелій і золотострунне тремтіння двох сердець. Чи можу я те все забути? Ні! Навіть якби вирвав з грудей оте неспокійне серце. Бо в кожній моїй кісточці, в кожній клітині живе ота душа вирощена рідною землею.

І хоч я сьогодні віддалений тисячі миль від тієї землі, хоч вона сьогодні ходить убога як старчиха, у латаній свитині, хоч її руки і ноги заковані в кайдани, а на її шиї важке ярмо, я таки люблю її безконечно. Вона видала мене на світ; вона моя рідна мама.

(Докінчення на стор. 3-тій)

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

6)

Кардаш вітається і проходить до кабінету. За собою лишає одно слово: — Зараз! — Кримський проривається за Кардашем, і ось він наново захопюється, не знає де сісти, зупиняється перед жіночим актом. — Тонка робота, — каже він. — Сідай і слухай, — говорить Кардаш і бере до рук пошту. Нашвидку переглядає поверхово, перечитує телеграму. — Сідай і слухай, — каже він ще раз. — Як твоє здоров'я? Це важливо...

— Кажи, кажи... Все в порядку... — відповідає Кримський, чиркає сірником, закурює цигарку, не сідає...

— Коротко наші справи такі: тебе викликано робити театр. Тут вже є такий, однак це нас не вдовольняє. Ти розумієш. Не роби зайвих конфліктів... Загально — так: хочемо прискорити темп праці. У нас деякі неполагодження з урядом. Ми — Січ, націоналісти. Уряд — взагалі... Ми хочемо пожвавлення, ти розумієш? Уряд надто з Прагою. Ми не переконані, що з Прагою щось вийде. Ми на власні сили... Далі: ти мусиш перебрати головство письменників. Чому якраз ти? Інші на це не надаються. От це і все... Решту тебе поінформує Кузь. Можете поговорити з ним зараз після мене... А тепер дозволь мені прийняти тих, — він кивнув головою на двері. — Побудь поки у мене — перші двері наліво...

В коридорі чути дзвінок, зачиняються й відчиняються двері. Кримський виходить. До кабінету по черзі входять інші. Чорний інформує про Січ. Справа достачі зброї. Це не сьогодні головне. Мають привезти револьвери. Чорний з сотником Дубом відвідали прим'єра. Добряча, батьківська душа, але вони нічого собі від нього не обіцяють. Треба діяти незалежно. Є всі дані, що чехи будуть атакувати.

Кардаш слухає спокійно, дивиться вниз, чоло інколи морщиться. — Добре, — каже він. — Сьогодні засідання в дев'ятці. Прошу підготовити. Маємо нові розпорядження.

Чорний оповів ще розмову прем'єра з польською кореспонденткою. — Цими днями він прийняв кореспондентку якогось „Кур'єра". Вона каже, ніби в закордонній пресі писалось, ніби Карпатська Україна загрожує існуванню Польщі. — „Я їй сказав: пані! Хоча тепер і є мода нападати без оголошення війни, але ми тут зовсім старомодні. Перед нападом ми вам оголосимо війну місяць наперед. Йдіть і спіть спокійно". Старий вміє бути дотепним...

Кардаш посміхається. Він робить рух, що все сказано. Просить нетерпеливого Смолика, якому вже давно треба кудись бігти, щось діяти, на когось нападати. І нарешті він входить. Тяжкі, ковані, спортові черевики. З-під грубої спортової куртки випирається тяжкий „Вальтер" в кобурі.

— Слухай, Олеже! — почав він з місця. — На Думині сорок наших хлопців з Галичини, і їх не можна звідтіль вирвати. Я реферував справу Дебеєві, і він твердить, що між ними шпиги. Я кажу: це справа наша! Шпигів ми знайдемо... Але там наші люди... З кордону привезли двох тяжко поранених. Натрапили на польську засідку. Піймано дванадцять диверсантів... Всі поляки. Що маємо з ними робити?

Кардаш каже: — Завтра ці справи будуть рішені. Справа Думину мені вже відома. Тих хлопців треба уважно переглянути. Між іншим, що це вам в Севлюші за такий польський консулят?

— Маємо його на увазі... Це цікава штучка, але не страшна...

— Зайди ще до мене сьогодні о п'ятнадцятій... Зараз по обіді...

— Маю дорогу до Сваляви...

— Тоді я передам тобі телефоном. Коли їдеш?

Умовились, і Смолик відійшов. Увірвався Папара, розсипався в компліментах, забігав, зашумів. Він тількищо з Праги. Там всі збираються сюди. Зміновіхи, польонофіли, соціялісти, Содома й Гомора. Вони тепер усі націоналісти. Все мітингує, шумить, збирається походом на Хуст...

Папара говорить довго, вперто, обширно. Кардаш встає і сідає, дивиться на годинник, непокоїться, читає листа, диктує секретареві замітку про передачу майна якогось там товариства, бере до рук свіжу газету... І нарешті він каже: — Прошу товариша Кузя!...

Папара обходить кілька разів Кардаша, береться за клямку, пускає її і зазначує, що решту оповість іншим разом...

— Що ж ви, Кузю? Шукаю вас два дні, — каже Кардаш. Кузь червоніє до вух і тратиться, мов дівча. — До двох тижнів мусить вийти „Говерля".

— Пане докторе... Вибачте. Я був тут два рази. Я шукав вас у гостиниці, в молочарні. Мені потрібний рукопис про Гоголя, а він у вас... Ось вже третій день ношуся з коректою. Друкарня відмовляється друкувати.

— Як то відмовляється?

— Відмовляється. Ми, каже, маємо спішніші праці... Ваша „Говерля", каже, не приймає місцевих письменників. А я кажу: Як не приймає? А Ґренджа-Донський, а Боршош-Кунятський, а Ірлявський, а Колос, а Моґіш?...: Не приймає. А де, каже, Ворон? Ворон, кажу, до нас не зголошений, бо він секретар міністра, а друге, кажу, він письменник коньюнктури, і взагалі у нас ставлять Ворона під сумнів. А де брати Селегії? То, кажу, театр, а ми з театром тільки друзі, але не споріднені організаційно... Я заходив до начальника пропаганди... Він мене прийняв мордою об стіл. Я йому радіопрограму, а він каже — прошу, мовляв, цією справою не турбуватись. „Говерля"? — що таке „Говерля"? Довідались, що має бути створена „летюча естрада", і Селегії вже стають дуба... Я хочу говорити з Кримським...

(Дальше буде).

Як працює европейський ЗУАДК?

ОДИН ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ АДВ. РОМАНА СМУКА.

(Репортаж з Европи).

2)

Понеділок, 29. XI. 48.

Франкфурт. Найважніше завдання дня: передача і обробітка в ДП-Комісії, 250 привезених з собою „кейс-ів". Це т.зв. „український день" в бюрі п. Скводрілі, керівника і виконавця переселення 200,000 ДП, за законом през. Трумана з дня 19.6.48 р. на европейському відтинку тієї операції. Разом з членами родин ці 250 кейс-ів обнімають переселенчу долю около 750 до 1,000 українців. Пророблення тієї гори актів займає одного дня в кожному тижні повних 10-12 годин праці. Над актами працює кожен раз 6-8 секретарок ЗУАДК-у, які з усіх осередків установи прибувають на цей день до Франкфурту.

Чергове завдання дня: особиста зустріч адв. Смука з містером Скводрілі в справі остаточного встановлення в 6-тьох діючих в американській зоні „Рісетлемент Сентрал" (виїздові табори) українських урядовців, репрезентантів ЗУАДК-у, яких завданням мало б бути: пильнувати українських справ і переселенчих інтересів при ДП-Комісіях діючих в Рісетлемент Сентрах. Це завдання остільки важливе, що т. зв. „селектори" (американські урядовці, які вибірають людей до виїзду), практично вирішують на місцях про те, хто з ДП поїде, а кого відкинуть. В цих умовинах, присутність українського репрезентанта при дотичних селекторах не вимагає окремих пояснень. Цю справу адв. Смук остаточно полагодив позитивно: ще в ході грудня 1948 р. Ці українські офіцери ЗУАДК-у будуть вислані до виїзних таборів. Великі трудноці робить, одначе, добір відповідних кваліфікованих людей. До тієї справи повернемо ще раз в дальшому.

Третя справа: зустріч адв. Смука з арґентінським консулем. Українська еміграції в Европі мала надію, що в ході 1948 і 1949 рр. пощастить перекинути до Арґентини около 20,000 українських скитальців. Влітку 1948 р. справа почала розвиватися дуже гарно. Тим разом одначе тема інтервенції адв. Смука була: чому об'єм прийнять і висилки українських скитальців до Арґентини в останніх 2-3 тижнях помітно зменшився? Є підстави боятися, що арґентинські еміґраційні установи починають під впливом московсько-большевицького ресантименту стосувати взагалі антислов'янську політику. Ще й ще раз доводилося виясньовати окремішність української справи. Переведена розмова виявила прихильне особисте ставлення арґентинського консуля до питання української еміґрації, а зокрема, обіцянку полекш при оплаті українських віз до Арґентини (в основі вимагають 133 нім. марки — $10 за кожну особу).

Четверта справа: конференція в Лейбор Департамент'і Військового Управління у Франкфурті (Мілітари Ґоверн-мент), в справі полекши при виїзді до ЗДА дя членів українських вартівничих і робітничих сотень, яких є кілька в околиці Франкфурту. Йдеться про долю ок. 1,500 вартівників і робітників, всі працюють при Америк. Армії; разом з родинами це робить в сумі около 3,500 чоловік. Також ця розмова кінчається в основному позитивно, хоч вимагатиме в практичному виконанні справи ще низки дальших розмов і встрявань.

П'ята справа — приготування зв'язані із заповідженим приїздом зі ЗДА містера Переша з Америки. Є підстави приймати, що при певних умовах містер Періш міг би допомогти влаштуватися на працю в ЗДА більшій кількості українських хліборобів. Шоста справа: серед інших актуальних річей ледви вистачає часу, щоби вже таки цілком пізно у вечорі відвідати в саветному франкфуртському Пальмовому Саді поза-прилюдну Виставу Українського Народнього Мистецтва, влаштовану для Франкфуртського Клубу Американок.

В міжчасі, так само в бюрі франкфуртського Відділу ЗУАДК-у, як і в голл'у „Парк Гoтелю", в якому адв. Смук завжди затримується, проходять домовлені зустрічі з різними індивідуальними інтересантами. Розмови з ними відбуваються навіть по дорозі до нічного поїзду та ще буває і в поїзді, яким знову ок. год. 10-тої ввечорі адв. Смук повертає до Мюнхену, де прибуває знову ок. год. 7-ої рано. Це є друга його ніч у тижні проведена на колесах.

Вівторок, 30.XI.48.

Мюнхен. Зранку і до обіду — бюрова рутина. Перегляд актуальних справ до особистих вирішень. Короткі звітові конференції з начальниками поодиноких Відділів. Найважніша тема: інтерпретації, зміни, нові розпорядки, які виявилися попереднього дня при обробітці у Франкфурті 250 українських кейс-ів. До цієї справи прикладає шеф установи особливо пильну й печаливу увагу. Існує свідомість, що переселення найбільшої кількости наших скитальців до ЗДА є в цю хвилину проблемою ч. 1. Нам не вільно робити помилок, отже провіряється справи все знову і знову.

До загальної бюрової рутини приналежать в дальшому: майже з усіми станицями і уповажненими ЗУАДК-у поза Мюнхеном (Штуттґарт, Франкфурт, Зальцбурґ, французька і британська зони). Кожен день приносить щось нового, що мусить бути з місця лагоджене і вирішуване. Отже напр. цього вівтірка Пазінґ довідується, що з цілої французької зони зможуть виїхати у виконанні закону Трумана тільки 1,200 ДП, при чому, український контингент в цій цифрі є жалюгідно малий. Це означає, що будуть потрібні нові інтервенції.

Того ж дня западає остаточне рішення, що в будучности франкфуртське бюро ЗУАДК-у буде опрацьовувати переселення до ЗДА цілого українського контингенту з британської зони. Дотична конференція з представниками зони з метою устійнення техніки поступовання визначена на найближчий час.

Але буває, що й найпильніші загальні справи мусять хвилево поступитися перед полагодою куди менших, тривіяльніших, але також пекучих. Або радше: тим разом виникла справа не так пекуча, як радше й дослівно — тверда. Ціле пополудне цього вівтірка довелося шефові ЗУАДК-у в Европі присвятити справі організації більшої кількості... соломи до сінників Оселі Українських Студентів і Політичних В'язнів в Мюнхені, на Фюріх-Шуле 53. Впродовж минулих 3-ох літ стара солома в сінниках около 300 людей протерлася до дощок. Німецькі господарські чинники катеґорично відмовилися навіть дискутувати цілу справу. На їх погляд українці з однаковим успіхом можуть спати і на голих дошках. Довелося йти з цілою справою до американського квартирмайстра мюнхенського ґарнізону. Довгі телефонати дали вислід: німці є обов'язані достарчати для ґарнізону картоплі у ваґонах вистелених і обкладених при стінах сухою соломою. Американці погодилися відступити цю солому потребуючим українцям. Організація вантажного авта закінчила успішно ціле діло: 300 студентів дістали потрібну солому.

В міжчасі довелося провести дві інші телефонічні розмови: одну з Зальцбурґом, другу з Віднем, в приготуванні на середу поїздки адв. Смука до Відня. Знову пізно ввечорі всідає він до спального ваґону, щоби вийти з нього у Відні ок. год. 5-тої рано. Це є третя з черги ніч адв. Смука проведена на колесах.

(Дальше буде).

КАПЕЛЮХ, ЩО МАЄ НАГАДУВАТИ „ПОХІД ДАЙМІВ". Загалася збіркова кампанія, яка повинна дати цього року — як це було теж і минулими роками — багато мільйонів долярів на боротьбу з дитячим паралїжом. Переводить цю кампанію Краєва Фундація Дитячого Паралїжу. Дороті Ґордон, яку бачимо зправа, демонструє перед панею Елінор Рузвелт капелюх, який є обложений „даймами" (10 центів) і має бути одним з пропаґандних засобі. Як знаємо, бувший президент Рузвелт терпів на такий параліж і він був одним з ініціяторів згаданої Фундації.

Лист до небіщика

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Коли прочитати того листа, то вперше він може людину, неознайомлену з дійсністю потойбіч, а, зокрема, із стилем писання Мих. Рудницького, справді обурити. Але зараз же пригадуємо, що все, написане під советським режімом, не належить їхнім авторам, що вони — тільки фірмують чужу брехню. Подібний випадок і тепер з М. Рудницьким. В літі минулого року доходили вістки, що М. Рудницький та ще кілька інших письменників — засуджені за свою колишню літературну творчість на 15 років тюрми. А тепер ось довідуємося, що він — учить у львівському університеті. Розгадка легка: М. Рудницького справді засуджено, але кару подаровано за відповідні заяви. І ось він справді пише якогось листа до д-ра Павла Лисяка, як свого колишнього товариша, кається за свої власні помилки і сантиментальними пригадками минулого намагається навернути його до повороту... Хай би спробував такого листа не написати!

Але тут тільки початок історії. Той лист М. Рудницького „заблудившому другу" йде далі, на стіл цензорів. Вони й начиняють той лист політикою і, передусім, лайкою на український націоналізм. Але, одночасно, вони роблять одну похибку: вони є москалі з якогось там Тамбова чи Костроми, і вони не вважають навіть потрібним дати виправити свій советський жарґон і перекласти його на українську мову. Вони свій незграбний виріб посилають відразу в друк. В результаті, найсоковитіші місця того листа кишать від слів і форм, яких ніякий українець, а тим більше М. Рудницький, мовний редактор сотень книжок, колишній член мовознавчої секції Наук. Т-ва ім. Шевченка, редактор Української Енциклопедії, перекладач Шекспіра і сам — письменник із одною з найбільш зразкових мов у Галичині — написати не міг! Хто б і що б не мав закинути М. Рудницькому, але кожен, хто знає його писання, признасть, що виключено, щоб він міг написати: „заблудившому другу" — замісць „другові, що заблудив", захватчики — зам. загабники, очутився — зам. опинився, благо — зам добро, суматоха — зам. метушня, сокровища — зам. скарби, уютний — зам. затишний, тормозити — зам. гальмувати, оболваневий — зам. отуманений і т. д. — цілі десятки слів, яких навіть складачі УЩВ не всі зрозуміти могли, бо переродили, напр., „тормозити" на недоречне „термосити".

Тут можна б поставити крапку. Це не є оборона М. Рудницького, тільки розкриття одного, дуже частого і звичайного потобіч, шантажу. Імовірно, що тепер, після цієї статі, скажуть М. Рудницькому написати нового листа і ствердити, що все написане до д-ра М. Лисяка — написане ним самим, і ще й приб'ють на те нотаріяльну печатку. Вона буде варта стільки, що посвідка для кота, що він уміє гавкати, або для корови, що вона вміє іржати.

Фактично, нам дуже важко, а то й неможливо, судити вчинки людей, які залишилися в советському чорторії. Залишилися ті, які постановили далі боротися, і ті, які думали, що вони, як менше заанґажовані, якось проховзнуться крізь триби советської машини. Врешті бо, не могла ціла нація вийти на еміґрацію, і хтось залишитися мусів. Для письменника, що залишився, є тільки дві можливості: скінчити самогубством, або — механічно котитися вниз. Його слово (якщо він не належить до панівної нації) не має вже ніякої вартости і він може писати тільки те, що йому доручать.

Позатим, лист приносить деякі цікаві, особливо для галичан, відомості. Отже, у Львові є вулиця Пушкіна, Ломоносова, Мєчнікова, Толстого, Чернишевського, Добролюбова, а памятник Міцкевича стоїть далі на старому місці. В самому Львові немає вже національної ворожнечі, бо, як пише М. Рудницький: „Хіба менше сьогодні у Львові людей різних національностей, ніж було в ці часи (за Польщі)? Розуміється, що — ні!" Тобто, не менше, а більше. Можна собі уявити, який то стиск буде на львівському двірці, коли прийде час усім тим різним національностям забиратися спішно на родіну!

С. Г.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГАРТФОРД, КОНН.

Рідна Школа у Гартфорді.

Недовго, всього тільки кілька тижнів минуло від створення української школи під проводом Сестер Служебниць, які за довголініми стараннями о. дек. С. Баландюка та цілої гартфордської громади прибули недавно у Гартфорд, а вже слідні великі успіхи.

В неділю, 19-го грудня влаштовано на церковній залі коротеньку, зате добре виконану та вповні вдатну дитячу програму. Діти виконували ритмічні вправи, говорили вірші та співали коляди, які за цей короткий час вивчали у Рдній Школі кожного вечора. Великою втіхою для усіх було почути співи й декламації рідною мовою від дітей, які не маючи своєї школи, почали її забувати. При кінці св. Микола роздав дарунки.

Слід з приємністю ствердити, що, хоча умови доволі важкі й недогідні, школа далеко, наука відбувається вечорами, зараз після навчання в американських школах, батьки, незважаючи на труди і втому, приводять своїх дітей на науку кожного вечора. Всі вони добре розуміють, що це єдиний спосіб, яким можна запобігти повільному забуттю, а то й цілковитому занедбанні рідної мови у наших найменших.

Дуже радіємо, що діти мають змогу пізнавати свій багатий обряд, вчитися рідної мови, пісні, історії та розуміти їхню вартість. Радіємо і думаємо, що після такого гарного початку школа розвиватиметься щораз краще, чого всі щиро бажаємо її основникам та провідникам.

С. М.

ПІТСБУРҐ, ПА.

Листопадове Свято.

Дня 21. листопада 1948 відсвяткувала Пітсбурщина спільними силами Свято Першого Листопада. Велика саля Солджерс енд Сейлорс Меморіял Гол наповнилася громадянами Пітсбурґа і околиць, які спішили своєю приявністю віддати честь і поклін тим, які перші зложили свої буйні голови на жертвеннику Батьківщини.

Точно в годині 2:30 пополудні серед поважного настрою по відспіванні американського гимну розпочав Свято вступним словом п. Михайло Комічак, з Мікізракс. У своїй промові, словами повними серця і болю згадав тих, які не жалуючи свого життя, перші підняли прапор за волю і свободу свого народу, яких діло в дальшому продовжує тепер наша славна УПА.

Злучені хори Пітсбурщини під проводом д-ра Романа Криштальського відспівали удачно „Народнім Лицарям" Безкоровайного, „Ой у славнім Львові" і „Шумить гуде дібровонька" Гайворонського. Маленька золотоуста декляматорка Стебельська, донечка о. Василя Стебельського, зі зрозумінням і діточим поривом віддеклямувала прегарно вірш „Стрілецький Шлях".

Барітонове сольо п. Данька Шпикули „Гетьмани" і „Ой, Дніпре" виконано з доброю інтерпретацією.

Звісний віртуоз п. Емілян Торик прегарно відограв Гайворонського „Думку", Крайзлера „Лібесляйд" і Сладека „Елеґію".

Гурток дітей з Ембридж під проводом п. Дворакіської, виконуючи хореоґафічним способом „Молитву" і „Тризуб", показав артистичну душу провідниці, яка не мало вложила труду і праці у введенні того образу, який на довго залишиться у памяті приявних.

Святочна промова д-ра Юхновича, ядерна і змістовна та з запалом виголошена, пересунула перед слухачами ті шляхи, якими йшов наш нарід від славного 1. Листопада 1918 аж по сьогодні.

Сопранове сольо п. Розалин Савицької, яка відспівала з чуттям і зрозумінням „Айстри" і „Розжалобилася душа" Лисенка, викликала бурю оплесків, на які співачка вповні заслугує.

Злучені хори в дальшому відспівали „Як стрільці йшли з України" Р. Купчинського, „Україна" Гайворонського і „Засумуй Трембіто" в аранж. Гайворонського і показали ту красу і мельодійність наших стрілецьких пісень, які живуть і будуть жити в нашому народі.

Недавно прибувша зі скитальщини п. Іванна Мицко віддеклямувала твір нашої героїні-мучениці Олени Теліги, що вийшло на причуд гарно, бо декляматорка вложила в деклямацію усю свою душу.

Сольо барітонове п. Юліяна Королишина „Ой чого ти дубе" належить вважати дуже умілим.

Дует п. Розалини Савицької й Михайла Білика прикрасив цілість концерту. Пісня „Коли розлучаються двоє" найшла прекрасних виконавців. Милий і дуже гарний та мельодійний барітоновий голос п. Білика чарував приявних своєю красою.

Свято, яке закінчили Злучені Хори українським гимном, перейшло як під моральним, так і матеріяльним оглядом дуже удано, а це завдяки зворушливій промові о. В. Дякова з Мікізракс, на заклик якого в малій перерві зложили приявні на Святі $598.62.

Збіркою занялась ідейна працівниця на полі церковному й національному, пані Торик, спільно зі сестрицтвом з Мікізракс. Надто зібрано з розпродажі кокардок $76.15.

Честь і слава тим, які причинились до виведення того Національного Свята і започаткували відродження національного духа українців Пітсбурщини.

На Листопадовому Святі було приявних коло 900 осіб.

Прихід зі свята виносив у загальній сумі $1,493.77, а розхід $163.

Чистий дохід в квоті 1,328 долярів і 77 центів Листопадовий Комітет розділив так: Українська Національна Рада $600.00, УПА $400.00, ЗУАД Комітет у Филаделфії $210.00. Разом $1,210.00.

Квоту $210 переказано вже до Комітету в Филаделфії, а квоту $600 і $400 перекажеться по одержанні способу пересланя від Національної Ради, яка згідно з рішенням Листопадового Комітету має виплатити квоту $400 нашим повстанцям. Решта в квоті $120.77 остає в касі Листопадового Комітету для дальшої праці, аж до завязку Центрального Комітету Пітсбурщини.

(Поіменний виказ жертводавців буде поміщений в наступнім числі „Свободи").

ЗА КОМІТЕТ ЛИСТОПАДОВОГО СВЯТА:
о. Василь Дяків, предс.; проф. Володимир Кульчицький, секретар; Михайло Комічак, кас.

ВИ БАЖАЄТЕ, ЩОБИ ПРО ПРАЦЮ І ДОСЯГНЕНСЯ ВАШОЇ ГРОМАДИ ЗНАЛИ ВСІ ІНШІ. ДОПОМОЖІТЬ ПЕРЕДАТИ ІМ ВІСТІ, ВИСИЛАЮЧИ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПААТИ „СВОБОДИ"!

Народний епископ

Бернард Джеймс Шейл — епископ римо-католицької дієцезії в Шікаго — є широко знаний як „народний епископ". Про нього і його діяльність поміщена цікава статтся Джана Коглія в останнім числі „Каммон Граунд" — відомий журнал в ділянці міжкультурних і між-расових справ.

Єпископ Шейл давно знаний зі своєї діяльности серед робітництва. Він помагав Конгресові Індустріяльних Організацій в організованні робітників мясної індустрії в Шікаго і був прихильником твердої, безкомпромісової демократії.

„Я добре знаю, що деякі важні особи хотіли б, щоб я мовчав", казав епископ, „але це надто дорога ціна для мене... Я не хочу її платити. Дуже часто в минулому священики мовчали, щоби догодити місцевим банкирам, фабрикантам, політикам, тоді як наука Христа вимагає голосної правди".

На першому річному зїзді американських ветеранів, він казав таке: „Тільки наївні діти, або дурні дорослі, можуть твердити, що нігри, мексиканці, филипинці або жиди мають однакові можливости нарівні з іншими американцями. Чи можна говорити про рівність, коли озвіріла біла юрба лінчує переляканого нігра за злочин, про який самі непевні, що він його зробив... Не говорять про рівність також великі написи, напр., „Тільки для християн" і т. п. Це перечить нашим ідеям рівноправности, на які ми такі горді".

Єпископ Шейл не обмежувався самими проповідями про рівність, а старався примінювати її в самім житті. Коли після війни звільнено з таборів американських японців, 15,000 з них прибуло до Шікаго. Єпископ Шейл розпочав допомогову акцію для тих американських „скитальців". Його заходами збудовано для них спеціяльний Дім Нісеїв (так називається друге покоління американських японців). Його старанням 1,200 з них знайшли працю в Шікаго. Минулого року організація католицької молоді під його керівництвом зорганізувала дім для молодих нігрів у віці від 16 до 25 років. Є там гімнастична заля і для зборів, ресторан, басейн для плавання і окремі кімнати для ремесла і ручних робіт.

Нема місця ширше говорити про інші ділянки громадської праці, в якій брав участь епископ Шейл, але варто згадати про його особливе зацікавлення життям вбогої дільниці біля мясних заводів в Шікаго. Живуть там люди різних груп, з яких до 95 відсотків належить до Католицької Церкви. Виникали там не раз суперечки і ворожнеча. І тут себе проявив епископ Шейл. Разом з жидівським соціологом, Д. Алинським, вони створили спеціяльну громадську раду, яка керує громадським життям тої дільниці.

Бернард Джеймс Шейл народився шістьдесять років тому в робітничій дільниці західної частини міста Шікаго, якій дав чимало своєї праці. Був консекрований в епископи 1. травня 1928 і дістав призначення до великої римо-католицької дієцезії в Шікаго. Він є також душпастирем у церкві Святого Андрія — одній з найбільших церков в Шікаго.

Є багато таких людей, які хотіли би, щоб епископ Шейл обмежив свою діяльність тільки до справ добродійних. Але — як згадує статтся в Каммон Граунд — він сам має інші завдання. Коли він помагає бідній дитині, його не задовольняє сама допомога. Його цікавить, що саме викликало тяжкі умови життя тої дитини: соціяльні умови, між-расові упередження, недовіря, незадовольняючі умови мешкання, незабезпечення родини і т. п. Єпископ вважає, що ці справи мусять його цікавити і як епископа і як американського громадянина.

Загальна Рада.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа **доконче** подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

16,943 Сеньків Теклі, Зімлик Теклі, Кучер Василя з с. Жовнівка, Серафин Миколи з с. Літятин (Бережани) від Королюс Андрія.

16,946 Микітка Володимира (новоприбувший до Америки) від сестри Яцкетич Марії.

16,946 Мартин Степана від доньки Степанії зам. Павляк.

16,947 Лоік Марії д. Юрка з с. Підгірці (Золочів) від Лоік Дмитра.

16,948 Чорнобай Івана, Костя і Анни зам. Дутчак зі Старих Бродів (Броди) Сеник Осипа.

16,950 а) Кухта Андрія і Вус Дмитра з с. Черча (Яворів) від Вус Антона с. Михайла.

16,950 в) Белей Анни, Марти.

16,950 б) Спас-Тисовський Василя з Хазкова (Жміїв) від Переверський Петра.

Юрка, Гоху-Кривинько, Кривинько Юрка, Анни, Федора, Тирпяк Михайла і Василя з с. Великого Гайдаша (Закарпатська Україна) від Лукачина Василя.

16,951 Куцай Миколи, Гавриловнч Анастазії зі Станиславівщини від Гаврилюк Анни зам. Гуда.

16952 Штогрин Івана від Гуль Павла с. Марти з с. Германова (Львів).

16,953 Наконечних стрийків від Танчак Анни з с. Селиск (Березів).

16,954 Подвінських сестер Юлії і Стефанії від Михайлюк Гелени з дому Фіялка з с. Годів (Зборів).

16,955 а) Диксон Марії з с. Лопушниця (Добромиль) від сестри зам. Бабенко.

16,955 б) Лихошерсть Івана Івановича з м. Ромни (Полтавщина) від сестриного вина Бабенко Петра.

16,956 Марчишин Миколи вуйка від Домашовець Анастазії д. Захарка Жемели і Анни з дому Марчишин.

16,957 Знакомих з Пацкович, Борщевич, Бидла та Низанкович від Грицик Володимира (має відомости від тих сіл).

16,958 Романюк Діорді з с. Вшина Руча (Закарп. Україна) від Романюк Вікторії зам. Йонеско.

16,959 Кшевецка Марії з с. Слобідка (Заліщики) від Зборовська Анелі.

16,960 а) Бутрин Кирила с. Павла, Бойко Марії з дому від Вакула Степана с. Якима і Катерини з с. Стечниківці (Тернопіль).

16,960 б) Скорбатий Юліяна, Старицька Юліянни з дому Скорбота з с. Гаї Гречинські (Тернопіль) від Вакула Степана.

16,961 Квасниця Пилипа з с. Дмитрів (Радехів) від Дмитраш Івана.

16,962 Наконечний Віктора, Микити і Розалії Климчук і Бойко всі з с. Поляна (Хирів) від Блюй Миколи с. Марії.

16,963 Цьопик Миколи від Орест Миколи.

16,964 Депчик Петра з с. Рожубович (Перемишль) від Настик Михайла с. Ілька.

16,965 Яремко Степана і Івана від Лесько Степана з с. Викоти (Самбір).

16,966 Тиндик Івана і Миколи, Здохлий Семена, Ходиня Івана з с. Загороди (Судова Вишня) від Тиндик Дмитра.

16,967 Гаврилюк Василя з с. Клинці (Коломия) від Микитюк Ольги.

16,968 а) Курдина Марії з с. Романів (Бібрка) від Ренечка Стефанії.

16,968 б) Іваніцький Михайла з с. Подолів (Кроловець) від Дикий Федора.

16,968 в) Коричук Розалії від Коричук В.

16,968 г) Колочак Анії зі Самбірщини від Ручка Юрка.

16,969 Савчин Олександра з с. Задвіря (Львів) від Савчин Валі д. Івана.

16,970 Стрийка Фітя знакомих з с. Добрянн (Львів) від Стахів Тимотея.

16,971 Гвоздик Варвари і знакомих з с. Мерищів (Перемишляни) від Миськів Миколи с. Бартка.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ВИ ОДЕРЖАЛИ СЬОГОДНІ „СВОБОДУ"? А ЧИ ВИ ВИСЛАЛИ ЇЙ ВЖЕ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ, ЩОБИ ВОНА МОГЛА ПРИЙТИ ДО ВАС ТЕЖ ЗАВТРА?

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. — З причини, що в суботу, 22. січня, галя є зайнята, збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в неділю, 23. січня, в год. 11:45, по Сл. Божій, перед полуднем, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. Хто заплатив за календар на 1949 рік на зборах його дістане. Хто перепровадився на інше помешкання нехай зашле новий адрес до секретаря відділу. — В. Морозович, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться 22. січня в церковній галі, 1231 В. Скат ул. Просимо всіх старших і молодих, місцевих і позамісцевих членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Уряд на 1949 рік є: Й. Сенчишин, предс.; П. Магеровський, заст.; Т. Барсук, секр.; М. Адамчук, заст.; П. Стецик, кас.; В. Колодруб, заст.; Ева Стецик і М. Адамчук, контр. комісія; Т. Барсук, П. Магеровський і І. Гірський, надз. хворих; П. Магеровський і А. Ковтун хоружі і кверник. Збори Тов. будуть відбуватись кожного місяця в суботу по 15-тім. — Й. Сенчишин, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членкць, що продовження **річних зборів** і вибір уряду на 1949 рік відбудеться в четвер, 20. січня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членкць прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження. Просимо приєднувати нових членкць до Сестрицтва і УНС, вписуйте своїх дітей до У. Н. Союзу. — За уряд: А. Погранична, предс.; А. Ґенеґа, кас.; Анна Гнатюк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє, що на річних зборах 2. січня, потверджено, по вислуханню звітів за 1948 рік, той самий уряд на 1949 рік. У звіті подано, що відділ збільшився на 34 нових членів в 1948 році. По зборах членкці приготовили смачну перекуску і члени весело забавились, а ті, що не були на зборах, можуть жалувати. Віримо, що наступні збори прийдуть всі члени і приведуть з собою нових членів. — За уряд: М. Весоловський, предс.; І. Михальцевич, кас.; Е. Воловняк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори**, які мали відбутись в неділю, 16. січня, з важних причин відложено на неділю, 23. січня, в год. 3. пополудні, в салі У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Обовязком кожного члена є прийти на річні збори, бо будуть важні справи до полагодження, буде фінансовий звіт урядників і контролі за 1948 рік і буде вибір уряду на 1949 рік. З не приявними членами Тов. поступить згідно з ухвалою. — За уряд: П. Сташко, предс.; В. Федчишин, кас.; С. Могила, фін. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє всіх членів, що на річних зборах 2. січня вибрано такий уряд на 1949 рік: О. Шмокалюк, предс.; П. Танасишин, заст.; В. Осухівський, фін. секр.; А. Яворський, заст.; І. Пігуляк, кас.; А. Худяк, заст.; І. Каменюк, рек. секр.; С. Вага, заст.; В. Гриник і М. Атанас, прапорщини; А. Бусько, дверник; С. Манастирський, надз. хворих. Місячні збори будуть відбуватися в другу неділю по першім, точно в годині 3. пополудні, в салі У. Н. Дому. — І. Каменюк, рек. секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. — Збори Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 254, відбудуться в пятницю, 21. січня, точно в годині 8. ввечір, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є багато важних справ до полагодження і буде касовий звіт за 1948 рік. — М. Тимчишин, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. грудня 1948 року померла в 69. році життя

АННА БЕК,

довголітна членкця відділу 63 У. Н. Союзу в Форд Сіті, Па., а 31. грудня 1948 р. помер в 78. році життя її муж

МИХАЙЛО БЕК,

член того самого відділу У. Н. С.

Покійний був одним з організаторів відділу у вересні 1902 року. Був взірцевим членом і був кілька разів предсідником відділу. Обоє походили з Лемківщини, Зах. Україна. Полишили в смутку чотири дочки і два сини, пять внуків і пять равнуків.

Похорон Анни Бек відбувся 24. грудня, а Михайла бек 3. січня. — В. Їм П.!

М. Личак, секр.

Дня 29. грудня 1948 року померла в 56. році життя

МАРІЯ ГОЛОВАТА,

членкця Бр. св. Василія Великого, від. 278 У. Н. Союзу в Вілкс-Бері, Па.

Покійна родилася в Вілкс-Бері. До відділу і до Союзу вступила 1925 року. Полишила мужа Андрія, 6 синів, 2 дочки, зятя, невістку і 2 внуки.

Похорон відбувся 3. січня з дому жалоби до айриського костела і на цвинтар св. Марії в Гановер, Па. — В. Їй П.!

С. Турчин, секр.

ТАРЗАН, ч. 2012. Ґомбу знову вбивником.

Коли Сабора опинилася у підніжу визької скелі, вона стала віч-на-віч з Ґомбу.

Львиця зовсім не сподівалася нападу слона й тому відвернулася, щоб скочити на Джену.

Та коли Сабора була готова до скоку...

...озвірений слон-дикуп махнув своїми страшними кла-ми.